

ГЭНЭТИЙН БУЮУ ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ /FORCE MAJEURE/ БОЛОН ХҮНД НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ /HARDSHIP/-ЫГ ГЭРЧЛЭХ ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий заалт

- 1.1. Энэхүү журмын зорилго нь гэрээний талуудын хооронд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх явцад талуудын хүсэл зориг, хяналтаас гадуур урьдчилан таамаглах боломжгүй, гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдал /“гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл” гэх/ болон хүнд нөхцөл байдал бий болсныг Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимаас гэрчлэх харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2. Энэхүү журамд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно. Үүнд:
 - 1.2.1. Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл “Force majeure” гэдэгт талуудын хараа хяналтаас гадуур болсон, урьдчилан таамаглах боломжгүй, урьдчилан сэргийлж, шинжлэх ухаан, техникийн ололтыг ашиглан даван гарах боломжгүй дараах саад тотгор тохиолдсоны улмаас талууд гэрээний дагуу хүлээсэн үүргээ биелүүлж чадахгүйд хүрэхийг ойлгоно:
 - 1.2.1.1. зарласан болон зарлаагүй дайн, зэвсэгт мөргөлдөөн, бослого, гадаадын түрэмгийлэл, хорлон сүйтгэх үйл ажиллагаа, хувьсгал;
 - 1.2.1.2. байгалийн бүх төрлийн гамшиг /хүчтэй салхи шуурга, хар салхи, газар хөдлөлт, хүчтэй давалгаа, үер, цас, зуд, ган гачиг, их хэмжээний бороо, аянга цахилгаан, гал түймэр гэх мэт/;
 - 1.2.1.3. тэсрэлт, дэлбэрэлт, машин, үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжийн эвдрэл, цахилгааны ноцтой гэмтэл;
 - 1.2.1.4. бүх төрлийн хязгаар хориг, өвчин тахал, хорио цээр, хариуцлагаас чөлөөлөгдөх хүсэлтэй талын аж ахуйн нэгжид тохиолдсон ажил зогсолт, ажил хаялт гэх мэт;
 - 1.2.1.5. төрийн албан тушаалтны хуулийн дагуух болон хууль бус үйлдэл, эс үйлдэл, эрх зүйн акт, тушаал, захирамж, ажлын байр татан буугдах, эд хөрөнгө дайчлан хураах, нийгэмчлэх;
 - 1.2.2. Хүнд нөхцөл байдал буюу “Hardship” гэдэгт хууль эрх зүй, улс төр, эдийн засгийн шинжтэй шалтгааны улмаас талууд эдийн засаг, санхүү, төлбөрийн чадваргүй болох, гэрээний үүргээ хэрэгжүүлэхэд илт хохиролтой, алдагдалтай, ашиггүй байх зэргээс болж гэрээний үүргээ биелүүлэх боломжгүй болохыг;

- 1.2.3. “Гэрчилгээ” гэдэг нь МҮХАҮТанхим тухайн хувь хүн, хуулийн этгээд, байгууллага гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйлтэй тулгарсан, хүнд нөхцөлд орсныг гэрчилж, баталгаажуулж байгаа баримт бичгийг;
- 1.2.4. “Хүсэлт гаргагч” гэж гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл болон хүнд нөхцөл байдлын гэрчилгээ гаргуулахаар хүсэлт гаргасан гэрээний аль нэг тал болох хувь хүн, хуулийн этгээдийг хэлнэ.

Хоёр. Гэрчилгээ олгох

- 2.1. Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл болон хүнд нөхцөл байдлын гэрчилгээг олгохдоо Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль болон Монгол улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээ, конвенци, олон улсын эрх зүйн бүх нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, бизнесийн тогтсон заншлын хэм хэмжээ, талуудын хооронд байгуулсан гэрээ болон үүссэн нөхцөл байдалтай холбогдуулан гаргасан төрийн эрх бүхий албан тушаалтан, байгууллагын хэм хэмжээ тогтоосон актыг удирдлага болгоно.
- 2.2. Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл болон хүнд нөхцөл байдлын гэрчилгээг гаргуулах тухай гэрээний аль нэг талын хүсэлтийг хүлээн авч, гэрчилгээ олгох үндэслэл, шаардлага хангасан эсэх талаар тус танхимын хуулийн мэргэжилтний дүгнэлтийг үндэслэн гэрчилгээ олгох эсхүл татгалзах хариуг өгнө.
Хүсэлт гаргагч нь дараах шаардлагуудыг хангасан байна. Үүнд:
 - 2.2.1. тухайн харилцааг зохицуулж буй гэрээндээ гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл, хүнд нөхцөл байдлын заалтыг тусгасан байх;
 - 2.2.2. үндсэн гэрээ болон түүнтэй холбоотой гэрчилгээ гаргахад шаардлагатай баримтуудыг үнэн зөв, бүрэн гаргаж өгөх;
- 2.3. Хэрэв гадаад улсад үүссэн нөхцөл байдлын тухайд гэрчилгээ гаргуулах бол гэрчилгээг үнэн зөв гаргах үүднээс хүсэлт гаргагчаас шаардлагатай материалыг гаргуулна.
- 2.4. Хэрэв хүсэлт гаргагч нь гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл болон хүнд нөхцөл байдлын заалт гэрээндээ тусгаагүй боловч тухайн тохиолдол нь энэхүү журмын 1.2.1 ба 1.2.2-т дурдсан нөхцөл байдал мөн бол МҮХАҮТанхим нь хүсэлт гаргагчийн хүсэлтийн дагуу холбогдох гэрчилгээг гарган өгч болно.
- 2.5. Хүсэлт гаргач нь нэг гэрчилгээнд арав хүртэл гэрээнд хамаарах нөхцөл байдлыг судлуулж, гэрчлүүлж болно.
- 2.6. Хүсэлт гаргагч нь дараах баримтыг бүрдүүлж өгнө. Үүнд:
 - 2.6.1. гэрээний нотариатаар баталгаажуулсан хуулбар;
 - 2.6.2. гэрчилгээ гаргуулах тухай хүсэлт;
 - 2.6.3. хувь хүн бол иргэний үнэмлэхний хуулбар, хуулийн этгээд бол улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар;

- 2.6.4. энэхүү журмын хавсралтад заасан тарифын дагуу хүсэлтийг судлах үйлчилгээний хураамж төлсөн баримт;
- 2.6.5. тухай гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл болон хүнд нөхцөл байдал тохиолдсон болохыг нотлох холбогдох бусад баримт бичиг.
- 2.7. Хүндэтгэн үзэх нөхцөл байдлын улмаас гэрээ эх хувиараа эсвэл нотариатаар баталгаажуулсан хуулбар хэлбэрээрээ хүсэлт гаргагч талд байхгүй бол тухайн гэрээний хуулбарыг үндэслэн гэрчилгээ гаргаж өгч болох ба ингэхдээ гэрээний нөгөө талаас тодруулга авна.
- 2.8. Хүсэлт гаргагч нь МҮХАҮТ-д гаргаж өгсөн баримт, мэдээллийн үнэн зөвийг өөрөө хариуцна.
- 2.9. Энэхүү журмын дагуу МҮХАҮТ-д бүрдүүлж өгч буй баримт, мэдээллийг хүсэлт гаргагч нь байгууллагын нууц гэж үзсэн тохиолдолд МҮХАҮТ-тай нууцын гэрээ байгуулж, холбогдох мэргэжилтэнд баримт, мэдээллийг танилцуулж, тэмдэглэл хөтлүүлнэ.
- 2.10. Дараах тохиолдолд гэрчилгээ олгохгүй:
 - 2.10.1. хүсэлт гаргагчид тохиолдсон үйл явдал, нөхцөл байдал нь талуудын хооронд байгуулагдсан гэрээ, эсхүл энэхүү журамд заасан давагдашгүй хүчин зүйл эсхүл хүнд нөхцөл байдлын тохиолдолд хамаарахгүй;
 - 2.10.2. хүсэлт гаргагч шаардлагатай баримт бичиг, мэдээллийг үнэн зөв, бүрэн гүйцэд гаргаж өгөөгүй;
 - 2.10.3. МҮХАҮТанхимын Force Majeure, Hardship-ийн зөвлөл энэхүү гэрчилгээг гаргах шаардлагагүй гэж үзсэн.
- 2.11. МҮХАҮТанхим нь Хүсэлт гаргагч уг журмын 2 дугаар зүйлийн 2.5 дахь хэсэгт заасан материалыг бүрэн бүрдүүлж өгснөөс хойш энгийн нөхцлөөр 30 хүртэл хоног, яаралтай нөхцөлөөр 7 хүртэл хоногт шийдвэрлэж, холбогдох хариуг бичгээр өгөх ба гэрчилгээг олгох тохиолдолд Хүсэлт гаргагч нь энэхүү журмын хавсралтад заасан тарифын дагуу Гэрчилгээний хураамжийг төлнө.

Гурав. Бусад

- 3.1. Гэрчилгээтэй холбоотой аливаа хүсэлт, гомдлыг зөвхөн тус гэрчилгээнд дурдагдсан гэрээний талууд эсхүл гуравдагч этгээд энэ талаар мэдсэнээс хойш 30 хоногт гаргаж болно.
- 3.2. Гомдлын дагуух хяналтаар гэрчилгээг олгосон нь үндэслэлгүй болох нь тогтоогдвол гэрчилгээ олгосон этгээдэд үндэслэлтэй тайлбар бүхий “гэрчилгээг хүчингүй болгох тухай” мэдэгдлийг хүргүүлж, гэрчилгээний хураамжийг буцаан олгоно.
- 3.3. 3.2-т заасан мэдэгдлийг гэрчилгээ олгогдсон этгээдэд хүргүүлснээр тус гэрчилгээ хүчингүй болсонд тооцно.

- 3.4. Энэхүү журмыг 2022 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.
- 3.5. Журамд МҮХАҮТ-ын Даргын тушаалаар нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно.

---oOo---